¶ Epiſtola beati Hieronimi preſbyteri ad Paulinum preſbyteꝝ de omnibus diuine hyſtorie libris incipit.

Frater ambroſius tua mihi munuſcula perfe
rēs: detulit ſimul
⁊ ſuauiſſimas lit-
teras: que a pnci
pio amiciciarum
fidē ꝓbate iam fi
dei: ⁊ veteris ami
cicie noua preferebāt. Uera enī illa neceſſitu
do eſt: ⁊ chriſti glutino copulata: quā nō vti-
litas rei familiaris: nō pſētia tm̄ corpoꝝ: nō
ſubdola ⁊ palpans adulatio: ſed dei timor:
⁊ diuinarū ſcripturaꝝ ſtudia cōciliant. Legi
mus ī veteribus hyſtorijs quoſdā luſtraſſe
ꝓuincias: nouos adiſſe populos: maria trā
ſiſſe: vt eos quos ex libris nouerāt corā quo
qꝫ viderent. Sic pithagoras memphiticos
vateſ: ſic plato egyptū ⁊ architam tharētinū
eandēqꝫ orā italie: que quondā magna gre-
cia dicebat laborioſiſſime peragrauit: ⁊ vt q̄
athenis magiſter erat: ⁊ potens: cuiuſ qꝫ do
ctrinaſ achademie gimnaſia perſonabāt: fie
ret peregrinꝰ atqꝫ diſcipuluſ. malens aliena
verecunde diſcere: qꝫ ſua ipudenter igerere
Deniqꝫ cū litteras quaſi toto fugienteſ orbe
ꝑſequit: captus a piratis ⁊ venūdatus: etiā
tiranno crudeliſſimo paruit captiuus: vin-
ctus ⁊ ſeruus. Tamē qꝛ philoſophuſ: maior
emente ſe fuit: Ad Titū liuiū: lacteo eloquē-
tie fonte manantē de vltimiſ hiſpanie gallia
rūqꝫ finibus quoſdā veniſſe nobileſ legimꝰ:
⁊ quos ad cōtemplationē ſui Roma nō tra-
xerat: vnius hominis fama ꝑduxit. Habuit
illa etas inauditū omnibus ſeculis celebrā-
dūqꝫ miraculū: vt vrbē tantā ingreſſi aliud
extra vrbē quererēt. Appolonꝰ ſiue ille ma
gus: vt vulgus loquit· ſiue philoſophus: vt
pitagorici tradunt· intrauit perſas: ptrāſiuit
caucaſū· albanos· ſcithas· maſſagetas· opu
lentiſſima indie regna penetrauit. ⁊ ad extre
mum latiſſimo phyſon amne tranſmiſſo ꝑue
nit ad bragmanaſ: vt hiarcā ī throno ſedētē
aureo: ⁊ de tātali fonte potantē: iter paucos
diſcipuloſ de natū· ꝺ moribꝰ ac ꝺ curſu dieꝝ
et ſiderum audiret docentem. Inde ꝑ Ela-
mitas· Babilōioſ· Chaldeos· Medoſ· Aſſy
rios· Parthos· Siroſ· Phenices· Arabeſ
Paleſtinos reuerſus ad Alexandriā: ꝑrexit
ad ethiopiam: vt gimnoſophiſtas ⁊ famoſiſ
mam ſolis menſam videret in ſabulo. Inue
nit ille vir vbiqꝫ qꝺ diſceret: ⁊ ſemꝑ ꝓficienſ
ſemper ſe melior fieret. Scripſit ſuꝑ hoc ple
niſſime octo voluminibus Philoſtratus.

Quid loquar de ſeculi hominibus
cū apoſtolus paulus vas electio
nis: ⁊ magiſter gentiū: qui de ꝯſci
entia tāti in ſe hoſpitis loquebat
dicens. An experimentū quęritis eius qui
in me loquitur chriſtus? poſt damaſcū ara-
biāqꝫ luſtratā aſcēderit hieroſolimā: vt vide
ret petrū: ⁊ māſerit apud euꝫ diebus q̄ndeci
Hoc enī miſterio hebdomadis ⁊ ogdoadis
futurus gentiū ꝑdicator inſtruendus erat.
Rurſumqꝫ poſt ānos quattuordeci aſſūpto
Barnaba ⁊ Tito: expoſuerit cū aplis euāge
lium: ne forte in vacuum curreret aut cucur
riſſet. Habet neſcio quid latentis energie vi
ua vox: ⁊ in aures diſcipuli de auctoris ore
tranſfuſa fortius ſonat. Unde ⁊ Eſchines
cū rhodi exularet: ⁊ legeret illa Demoſtenis
oratio quā aduerſus eū habuerat: mirātibꝰ
cūctis atqꝫ laudātibus ſuſpirans ait. Quid
ſi ipſam audiſſetis beſtiā ſua vba reſonātē?

Nec hoc dico: qꝫ ſit aliq̄d ī me tale:
qꝺ vel poſſis a me audire: vel ve
lis diſcere· ſed quo ardor tuus et
diſcendi ſtudiū etiā abſqꝫ nobis
ꝑ ſe ꝓbari debeat. Ingeniū docile: ⁊ ſine do
ctore laudabile eſt. Nō quid inuenias: ſed
quid queras cōſideramus. Mollis cera et
ad formandū facilis: etiā ſi artificiſ et plaſte
ceſſent manuſ: tamē virtute totū eſt quidq̄d
eſſe poteſt. Paulus apoſtolus ad pedes ga
malielis legē moyſi et ꝓphetas didiciſſe ſe
gloriat: vt armatuſ ſpiritalibuſ telis poſtea
doceret cōfidenter. Arma enī noſtre militie
nō carnalia ſunt: ſed potētia deo: ad deſtru-
ctionē munitionum. ⁊ conſilia deſtruentes
⁊ omnē altitudinē extollentē ſe aduerſus ſci
entiā dei: ⁊ captiuātes omnē intellectum ad
obediēdū chriſto: ⁊ ſubiugare parati cūctā
iobediētiā. Ad Thimoteū ſcribit ab īfantia
ſacris litteris eruditū: ⁊ hortat ad ſtudiū le-
ctionis: ne negligat gratiā que data ſit ei ꝑ
ipoſitionē manus ꝑſbyteri. Tito ꝑcipit: vt
inter ceteras virtuteſ epiſcopi: quē breui ſer
mone depinxit: ſcientiam quoqꝫ non negli-
gat ſcripturarū: obtinentē inquit eum qui ſe
cundū doctrinā eſt fidelē ſermonē: vt potēs
ſit exhortari in doctrina ſana: ⁊ cōtradicēteſ
reuincere.

Sancta q̄ppe ruſticitas ſolū ſibi ꝓ
deſt: ⁊ quantū edificat ex vite me
rito eccleſiā chriſti: tm̄ nocet ſi de
ſtruētibuſ nō reſiſtat. Malachiaſ
ꝓpheta: imo per Malachiā dn̄s interrogauit
ſacerdotes legeꝫ· in tantū ſacerdotis officiū
eſt: interrogatū reſpōdere de lege. Et in deu
teronomio legimus. Interroga patrē tuum
⁊ annūciabit tibi. maiores tuos ⁊ dicēt tibi.
In pſalmo quoqꝫ. cxviij. Cantabiles mihi
erāt iuſtificationes tue: in loco peregrinatio
nis mee. Et in deſcriptione iuſti viri cū eum
arbori vite dauid que eſt in paradiſo: cōpa-
ret: inter ceteras virtutes etiam hoc intulit.
In lege dn̄i volūtas eius: ⁊ in lege eius me
ditabitur die ac nocte. Daniel in fine ſacra-
tiſſime viſiōis ait Iuſtos fulgere q̄ſi ſtellas
⁊ intelligentes. id eſt. doctoſ quaſi firmamē
tum. Uides quantū inter ſe diſtent iuſta ru-
ſticitas: et docta iuſticia. Alij ſtellis: alij celo
comparant. Quāqꝫ iuxta hebraicā veritatem

KŒNIGL: BIBLIOTHEK ZU DUSSELDORF

Ex libris Collegiatae Ecclesiae [illegible] Dusseldorpy

vtrūqꝫ de eruditis poſſit intelligi. Ita enim
apud eos legimus. Qui aūt docti fuerit: ful
gebūt quaſi ſplendor firmamēti. ⁊ qui ad iu
ſticiā erudiunt multos: quaſi ſtelle i perpe-
tuas eternitates. Cur dicit Paulus apl's
vas electiōis? nempe q2 vas legis: ⁊ ſcriptu
rarū ſanctarū erat armariū. Phariſei ſtupēt
in dn̄i doctrina. ⁊ mirant in petro ⁊ iohāne
quomodo legē ſciant: cum litteras nō didi-
cerint. Quidqd eni alijs exercitatio ⁊ quoti-
diana in lege meditatio tribuere ſolet: illis
hoc ſpiritusſanctus ſuggerebat. Et erāt iu-
xta qd ſcriptū eſt. docibiles deo. Duodeciz
annos ſaluator impleuerat. ⁊ in tēplo ſedēs
de queſtionibus legis interrogans: magis
docet dum prudenter interrogat. Niſi forte
ruſticū Petrū. ruſticū Johānē dicimꝰ. quo
rum vterqꝫ dicere poterat. ⁊ ſi imperitus ſer
mone: nō tamē ſcientia. Johānes ruſticus:
piſcator idoctus. Et vnde illa vox obſecro?
In principio erat verbū: ⁊ verbū erat apud
deū: ⁊ deus erat verbū. Logos grece multa
ſignificat. Nam ⁊ verbū eſt. ⁊ ratio. ⁊ ſuppu
tatio. ⁊ cauſa vniuſcuiuſqꝫ rei: per quā ſunt
ſingula que ſubſiſtunt. que vniuerſa recte in
telligimus in chriſto.

HOc doctus Plato neſciuit. hoc
Demoſthenes eloqns ignorauit.
Perdā inquit ſapientiā ſapiētiū:
⁊ prudentiā prudētiū reprobabo
Uera ſapientia perdet falſam ſapientiam. ⁊
quāuis ſtulticia predicationis in cruce ſit: tn̄
Paulus ſapientiā loquitur inter perfectos.
Sapientiā aūt nō ſeculi huius: nec princi-
pū ſeculi iſtiꝰ q̄ dſtruit. ſed loqt dei ſapiētiā
i myſterio abſcōditā: quā pdeſtiauit deꝰ an̄
ſecula. Dei ſapiētia chriſtus ē. Chriſtus eni
dei virtus ⁊ dei ſapientia. Nec ſapientia in
myſterio abſcondita eſt. de qua ⁊ noni pſal
mi titulꝰ prenotat. Pro occultis filij: i quo
ſunt omnes theſauri ſapientie ⁊ ſcientie dei
abſcōditi. Et qui in myſterio abſcōditꝰ erat
predeſtinatus eſt ante ſecula. Predeſtinatꝰ
aūt ⁊ prefiguratus i lege ⁊ pphetis. Unde
⁊ pphete appellabātur vidētes. qa videbāt
eum quē ceteri nō videbāt. Abraā vidit diē
eius: ⁊ letatus eſt. Aperiebātur celi Ezechie
li: qui populo peccatori clauſi erāt. Reuela
inquit Dauid. oculos meos: ⁊ conſiderabo
mirabilia de lege tua. Lex enim ſpiritualis
ē. ⁊ reuelatione opus eſt vt intelligatur. ac re
uelata facie dei gloriā cōtemplemur. Liber
i apocalipſi ſeptē ſigillis ſignatus oſtendit:
quē ſi dederis homini ſcienti litteras vt le-
gat. reſpōdebit tibi. non poſſum. Signatus
eſt enim. Quāti hodie putant ſe noſſe litte
ras: tenent ſignatū librū: nec aperire poſſūt
niſi ille reſerauerit qui habet clauē Dauid.
q̄ aperit: ⁊ nemo claudit. claudit: ⁊ nēo ape
rit. In actibus aplorū ſanctus Eunuchus
imo ſanctus vir. ſic enim eum ſancta ſcriptā
cognominat. cum legeret Eſaiam pphetam
interrogatus a Philippo. putas ne itelligis
que legis? Reſpōdit quomodo poſſum? niſi
aliquis me docuerit. Ergo vt de me loquar
interim. nec ſanctior ſum hoc eunucho. nec
ſtudioſior. q̄ de ethiopia. id eſt. de extremis
finibus mūdi venit ad templū. reliquit aulā
regiam. ⁊ tātus amator legis fuit diuine ſci-
entie. vt etiā in vehiculo litteras legeret ſa-
cras. Et tamē cū librū teneret: ⁊ verba dn̄i i
cogitatione cōciperet. ligua volueret. labijs
pſonaret. ignorabat eū quē in libro neſciens
venerabat. Uenit Philippus. oſtēdit ei ihe
ſuz: qui clauſus latebat i littera. O mira do
ctoris virtus. Eadē hora credidit Eunuchꝰ
baptiſatur. fidelis ⁊ ſanctus magiſter efficit
de diſcipulo. plus in deſerto fonte eccleſie
q̄ in aurato ſinagoge tēplo repperit.

HEc a me pſtricta ſunt breuiter: ne
qꝫ eni epiſtolaris anguſtia euaga
ri longius patiebat. vt intelligeres
te i ſcripturis ſacris ſine preuio ⁊
mōſtrante ſemitā: nō poſſe ingredi. Taceo d
grāmaticis. rhetoricis. philoſophis. geome
tris. dialecticis. muſicis. aſtronomicis. aſtro
logis. medicis. quorū ſciētia mortalibus ſa-
tis: vel vtiliſſima eſt. Et i tres ptes ſcindit. i
doctrinā. rationē. ⁊ vſum. Ad minores artes
veniā: ⁊ que non tā ligua q̄ manu admini-
ſtrātur. Agricole. cementarij. fabri metallorū
lignorū ue ceſores. Lanarij quoqꝫ ⁊ fullones.
⁊ ceteri qui variā ſuppellectilē: ⁊ vilia opuſ-
cula fabricāt: abſqꝫ doctore eſſe nō poſſunt
qd cupiūt. Qd medicorū ē. pmittūt medici
tractāt fabrilia fabri. Sola ſcripturarū ars ē
quā ſibi paſſim oēs vendicāt. Scribimus i
docti: doctiqꝫ poemata paſſim. Hanc garru
la anus. hāc delirus ſenex. hāc ſophiſta ver
boſus. hanc vniuerſi preſumūt: lacerāt: do-
cent anteqꝫ diſcant. Alij abducto ſupercilio
grandia verba trutinantes: inter mulieru-
las de ſacris litteris philoſophātur. Alij diſ
cunt proh pudor a feminis: qd viros doce
ant. ⁊ ne parū hoc ſit. quadā facilitate verbo
rum. imo audacia ediſſerūt alijs: qd ipſi nō
intelligūt. Taceo de meis ſimilibꝰ: q̄ ſi forte
ad ſcripturas ſanctas poſt ſeculares litteras
venerint: ⁊ ſermone cōpoſito aures populi
mulſerit. quidqd dixerit: hoc legē dei putāt
Nec ſcire dignātur: quid pphete: qd apl'i ſē-
ſerint. ſed ad ſenſum ſuū incōgrua aptant te
ſtimonia. quaſi grāde ſit: ⁊ nō vicioſiſſimum
dicendi genus: deprauare ſentētias. ⁊ ad no
luntatē ſuā ſacrā ſcripturā trahere repugnā-
tem. Quaſi nō legimus homerocentonas ⁊
virgiliocētonas. ac nō ſic etiā ⁊ maronē ſine
xpo poſſimus dicere chriſtianū. qa ſcripſerit
Iā redit ⁊ virgo: redeūt ſaturnia regna Iā
noua pgenies celo demittit alto. Et patrem
loquentē ad filiū. Nate mee vires. mea ma-
gna potētia ſolus. Et poſt verba ſaluatoris
in cruce. Talia perſtabat memorās: fixuſqꝫ
manebat. Puerilia ſunt hec: ⁊ circulatoruz
ludo ſimilia. docere qd ignores: imo vt cuz
ſtomacho loquar. nec hoc quidem ſcire qd
neſcias.

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Jdelicet manifeſtiſſima ē geneſiſ:
ī q̄ de creatura mūdi· de exordio
generis hūani· de diuiſiōe terrę·
de ꝯfuſiōe liguaꝝ ⁊ gētiū· ꝺ deſcē
ſiōe vſqꝫ ad ęgyptū ſcribitur hebreoꝝ. Pa/
tet exodus cū decē plagis: cū decalogo· cuꝫ
myſticis diuiniſqꝫ ꝑceptis. Jn promptu eſt
leuiticus liber: in quo ſingula ſacrificia imo
ſingulę pene ſillabę ⁊ veſtes Aaron ⁊ totus
ordo leuiticuſ ſpirāt celeſtia ſacramēta. Nu
meri vero nōne totiuſ arithmeticę ⁊ pphetię
Balaam ⁊ q̄dragintaduaꝝ manſionū ꝑ he
remū myſteria cōtinēt? Deuteronomiū vero
ſecūda lex ⁊ euāgelicę legiſ ꝑfiguratio: nōne
ſic ea habꝫ q̄ priora ſunt· vt tm̄ noua ſint oīa
de veteribus? Hucuſqꝫ Moyſes· hucuſqꝫ
Pentateucus: q̄bus quinqꝫ verbiſ loqui ſe
velle apl's in eccleſia gloriat̄. Job exemplar
patiētię: q̄ nō myſteria ſuo ſermōe cōplectit̄
Proſa incipit· verſu labitur· pedeſtri ſermo
ne finitur: oēſqꝫ leges dialecticę· ꝓpoſitiōe·
aſſumptiōe· cōfirmatione· ꝯcluſione· deter/
minat. Singula ī eo verba plena ſunt ſenſi/
bus. ⁊ vt de cęteris ſileā· reſurrectionē cor/
poꝝ ſic ꝓphetat: vt nullus de ea manifeſtiuſ
⁊ cautius ſcripſerit: Scio inq̄t ꝙ redēptor
meus viuit· ⁊ in nouiſſimo die de terra ſure/
cturus ſum· ⁊ rurſum circūdabor pelle mea
⁊ in carne mea videbo deū: quē viſurꝰ ſum
ego ipſe ⁊ oculi mei ꝯſpecturi ſunt· ⁊ nō aliꝰ:
Repoſita ē hęc ſpeſ mea in ſinu meo. Veniā
ad iheſum naue: qui typū dn̄i nō ſolū ī geſtiſ
veꝝ etiā ī noīe prefert. Trāſit iordanē· hoſti
um regna ſubuertit· diuidit terrā victori po/
pulo: ⁊ ꝑ ſingulas vrbes· viculos· montes·
flumina· torrentes atqꝫ cōfinia eccleſię cęle/
ſtiſqꝫ hierl'm ſpiritualia regna deſcribit. Jn
iudicū libro quot pricipes populi. tot figurę
ſunt. Ruth moabitis Eſaię explet vaticiniū
dicētis: Emitte agnū dn̄e dn̄atorē terrę: de
petra deſerti ad montē filię ſion. Samuel ī
Heli mortuo· ⁊ in occiſione Saul veterē le
gem abolitā mōſtrat. porro in Sadoch atqꝫ
Dauid noui ſacerdotij: nouiqꝫ imperij ſacra
teſtatur. Malachim. i. tercius ⁊ quartus re
gū liber a Salomone vſqꝫ ad Jechoniā· ⁊ a
Hieroboā filio nabath vſqꝫ ad Oſee q̄ du/
ctus eſt in aſſyrios· regnū iuda ⁊ regnū ꝺſcri
bit iſrl'. Si hyſtoriā reſpicias· verba ſimpli/
cia ſunt· ſi in litteris ſenſum latentē inſpexe/
ris: eccleſię paucitas ⁊ hereticoꝝ ꝯtra eccle
ſiam bella narrant̄. Duodeciꝫ ꝓphetę ī vniꝰ
voluminis anguſtias coartati· multo aliud
ꝙ ſonāt in littera prefigurant. Oſee crebro
noiat ephraī· ſamariā· ioſeph iezrahel ⁊ vxo
rem fornicariā· ⁊ fornicationis filioſ· ⁊ adul
teram cubiculo clauſā mariti· multo tēpore
ſedere viduā· ⁊ ſub veſte lugubri mariti ad
ſe reditū preſtolari. Johel filius Fatuel de
ſcribit terrā duodecī tribuū eruca· bruco· lo
cuſta· rubigine vaſtante ꝯſumptā: ⁊ pꝰ euer
ſionē prioris populi effuſum iri ſpiritūſāctū
ſuꝑ ſeruos dei ⁊ ancillas. i. ſuꝑ centūuigiti
credentiū noīa· ⁊ effuſum iri in cenaculo ſiō.

Qui centūuiginti ab vno vſqꝫ ad quindeci
paulatim ⁊ ꝑ incremēta ſurgētes: quindeciꝫ
graduū numerū efficiūt: qui in pſalterio my
ſtice cōtinent̄. Amos paſtor ⁊ ruſticus ⁊ ru/
boꝝ mora diſtringens paucis verbis expli
cari nō poteſt. Quiſ eni digne exprimat tria
⁊ quattuor ſcelera damaſci ⁊ gaze· tyri ⁊ idu
meę ⁊ filioꝝ Ammon ⁊ Moab: ⁊ in ſeptimo
⁊ octauo gradu iudę ⁊ iſrl'. Hic loq̄t̄ ad vac
cas pingues quę ſunt in ſamarię mōte· ⁊ rui
turā domū maiorē minorēqꝫ teſtatur. Jpſe
cernit victorē locuſtę· ⁊ ſtantē dn̄m ſuꝑ mu/
rum litū vel adamantinū· ⁊ vncinū pomorū
attrahentē ſupplicia peccatoribꝰ· ⁊ famem ī
terra: nō famē panis· nec ſitim aquę: ſed au
diendi verbū dei. Abdias qui interpretatur
ſeruus dn̄i ꝑtonat ꝯtra Edom: ⁊ ſanguineū
terrenūqꝫ hoieꝫ· fratris quoqꝫ Jacob ſemꝑ
ęmulū haſta ꝑcutit ſpiritali. Jonas pulcer/
rima colūba· naufragio ſuo paſſionē dn̄i ꝑ/
figurās· mūdū ad penitentiā reuocat: ⁊ ſub
noīe niniue gētibus ſalutē nūciat. Micheaſ
ꝺ moraſchi cohereſ chriſti vaſtationē annū
ciat filię latronis· ⁊ obſidionē ponit ꝯtra eā:
q2 maxillā ꝑcuſſerit iudicis iſrl'. Naum cōſo
lator orbis increpat ciuitatē ſanguinū· ⁊ pꝰ
euerſionē illius loquit̄: Ecce ſuꝑ montes pe/
des euāgeliſantis ⁊ annūciātis pacē. Aba/
chuc luctator fortis ⁊ rigidus ſtat ſuꝑ cuſto
diam ſuā· ⁊ figit gradum ſuꝑ munitionē· vt
chriſtū in cruce contēplet̄· ⁊ dicat: operuit cę
los gloria eius· ⁊ laudis eius plena ē terra
ſplendor eius vt lux erit· cornua ī manibuſ
eius: ibi abſcondita eſt fortitudo eius. So/
phonias ſpeculator ⁊ arcanorum dei cogni
tor· audit clamorē a porta piſciū· ⁊ eiulatū a
ſecūda· ⁊ cōtritionē a collibus. Jndicit quo
qꝫ vlulatū habitatoribus pilę· q2 ꝯticuit oīſ
pplus chanaan: diſperſi ſunt vniuerſi q̄ iuo
luti erāt argēto Aggeus feſtiuus ⁊ lętus· q̄
ſeminauit in lachrimis: vt ī gaudio meteret·
deſtructū templū ędificat: deūqꝫ patrē indu
cit loquentē: adhuc vnū modicūqꝫ· ⁊ ego cō
mouebo celū ⁊ terrā ⁊ mare ⁊ aridā· ⁊ moue
bo oēs gentes· ⁊ veniet deſideratus cunctiſ
gētibꝰ. Zachariaſ memor dn̄i ſui· multiplex
in pphetia· hieſuꝫ veſtibus ſordidis īdutū·
⁊ lampadē oculoꝝ ſeptē· candelabrūqꝫ au/
reū cū totidem lucernis quot oculis· duas
quoqꝫ oliuas a ſiniſtris lampadis cernit ⁊
a dextris: vt poſt equos rufos· nigros· vari
os ⁊ alboſ· ⁊ diſſipataſ quadrigas ex ephraī
⁊ equū de hieruſalem· paupere regē vatici/
netur: ⁊ ꝑdicet ſedentē ſuꝑ pullū filiuꝫ aſinę
ſubiugalis. Malachias aperte ⁊ ī fine oīuꝫ
ꝓphetaꝝ de abiectione iſrl ⁊ vocatione gen
tium· nō eſt mihi ait· voluntaſ in vobis dicit
dn̄s exercituū· ⁊ munuſ nō ſuſcipiā ꝺ manu
veſtra. Ab ortu enim ſolis vſqꝫ ad occaſum
magnū ē nomē meū in gentibus· ⁊ in omni
loco ſacrificatur ⁊ offertur nomini meo obla
tio mūda. Eſaiā· Hieremiā· Ezechiel· ⁊ Da/
niel· quis poteſt vel itelligere vel exponere?
Quoꝝ primꝰ nō ꝓphetiā videt̄ mihi texere

ſed euãgeliũ. Secũdus virgã nuceã ⁊ ollã
ſuccẽſam a facie aq̄lonis · ⁊ pardũ ſpoliatũ
ſuis coloꝛibꝫ · ⁊ quadruplex diuerſis metris
nectit alphabetũ. Tertius ꝓncipia ⁊ finẽ: tã
tis habet obſcuritatibꝫ inuoluta: vt apd̓ he-
bꝛeos ipſe ꝑtes cũ exoꝛdio geneſeos añ an-
nos trigĩta nõ legant̃. Quartus vero: q̄ ⁊ ex
tremus int̃ quattuoꝛ ꝓphetas · tẽpoꝝ ꝯſciꝫ ·
⁊ totius mũdi philohyſtoꝛicus. lapidẽ p̄ci
ſum de monte ſine manibꝫ · ⁊ regna oĩa ſub-
uertentẽ · claro ſmone ꝓnũciat. Dauid ſimo
nides nr̄ · pindarus ⁊ alcheus flaccus quoq̄
catullus atq̄ ſerenus · chriſtũ lyra ꝑſonat · ⁊
in decachoꝛdo pſalterio ab inferis excitat re
ſurgentẽ. Salomõ pacificus ⁊ amabilis dñi
moꝛes coꝛrigit · naturã docet: eccleſiã iungit
⁊ chriſtũ: ſanctaꝝq̄ nuptiaꝝ dulce canit epi
thalamiũ. Heſter i eccleſie typo populũ libe
rat de periculo · ⁊ interfecto Aman q̄ int̃pꝛe-
tat̃ iniq̄tas · ꝑtes cõuiuij ⁊ diem celebꝛẽ mit-
tit i poſteros. Paralipomenon liber .i. iſtru
mẽti veteris epitome · tãtus ac talis ẽ · vt abſ
q̄ illo ſiq̄s ſciẽtiã ſcripturaꝝ ſibi voluerit ar
rogare: ſe ipſum irrideat. Per ſingula q̄ppe
noĩa iũcturaſq̄ verboꝝ · ⁊ ꝓtermiſſe in regũ
libꝛis tãgunt̃ hyſtoꝛie · ⁊ innumerabiles ex-
plicant̃ euãgelij q̄ſtiones. Eſdras ⁊ Neemi-
as · adiutoꝛ videlicet ⁊ ꝯſolatoꝛ a dño · i vno
volumine artantur: inſtaurãt tẽplũ · muros
extruũt ciuitatis: oĩſq̄ illa turba populi rede
untis i patriã · ⁊ deſcriptio ſacerdotũ · leuita
rum · iſrahelis · pꝛoſelitoꝝ · ac ꝑ ſingulas fa-
milias muroꝝ ac turriũ oꝑa diuiſa · aliud in
cortice ꝓferũt · aliď i medulla retinẽt. Ternis
me ſcripturaꝝ amoꝛe raptũ. exceſſiſſe modũ
eplȩ: ⁊ tñ nõ ipleſſe qď volui. Audinimꝫ tm̃
q̄d noſſe · q̄d cupere debeamꝫ: vt ⁊ nos quo
q̄ poſſimus dicere: cõcupiuit aĩa mea deſi-
derare iuſtificatiões tuas i omni tp̄e. Ceteꝝ
illud ſocraticũ ipletur in nobis. Hoc tantũ
ſcio q̄ neſcio. Tangã ⁊ nouũ breuit̃ teſtamẽ
tum · Matheus · Marcus · Lucas · ⁊ Johã
nes · quadriga dñi · ⁊ verũ Cherub · qď inter
pꝛetat̃ ſcientie plenitudo · ꝑ totũ coꝛpꝫ ocula
ti ſunt: ſcintille emicãt · diſcurrũt fulgura · pe
des hñt rectos · ⁊ i ſublime tẽdẽtes: terga pẽ
nata ⁊ vbiq̄ volãtia · tenẽt ſe mutuo ſibiq̄ ꝑ
plexi ſunt · ⁊ quaſi rota in rotã voluuntur · ⁊
pergunt quocũq̄ eos flatus ſp̄uſſancti ꝑdu
xerit. Paulꝫ apl̄us ad ſeptẽ ſcribit eccleſias.
Octaua eni ad hebꝛeos · a pleriſq̄ extra nu
merũ ponitur. Timotheũ inſtruit · ac Tytũ
⁊ Philemonẽ · ꝓ fugitiuo famulo depꝛecat̃:
ſuꝑ quo melius tacere puto: q̄ pauca ſcribe
re. Actus apl̄oꝝ nudã quidẽ videtur ſonare
hyſtoꝛiã · ⁊ naſcẽtis eccleſie infantiã texere: ſꝫ
ſi nouerimus ſcriptoꝛẽ eoꝝ Lucã eſſe medi
cum: cuius laus ẽ in euãgelio: aĩaduertimꝫ
pariter oĩa verba illius aĩe lãguẽtis eſſe me
dicinã · Jacobus · Petrus · Johannes · Ju
das ſeptẽ epl̄as ediderunt · tam myſticas q̄
ſuccinctas · ⁊ bꝛeues parit̃ ac lõgas: bꝛeues i
verbis · lõgas in ſentẽtijs · vt rarus ſit qui nõ
in earũ cecutiat lectiõe. Apocalypſis Johã
nis tot habet ſacramẽta quot verba. Parũ
dixi: ⁊ pꝛo merito voluminis laus oĩs infe-
rioꝛ ẽ. In verbis ſingulis multiplices latẽt
itelligentie. Oꝛo te frater chariſſime iter hec
viuere · iſta meditari · nihil aliud noſſe · nihil
q̄ aliud querere · nõne videt̃ tibi iam hic in
terris regni celeſtis habitaculũ? Nolo vt of
fendaris in ſcripturis ſanctis ſimplicitate ⁊
quaſi vilitate verboꝝ: que vel vitio interpꝛe
tũ · vel de induſtria ſic pꝛolate ſunt · vt ruſti
cam concionẽ facilius inſtrueret · ⁊ in vna ea
dẽq̄ ſentẽtia aliter doctus · aliter ſentiret ido
ctus. Non ſum tam petulans ⁊ hebes · vt
hec me noſſe pollicear · ⁊ eoꝝ fructus caꝑe i
terra · quoꝝ radices in celo fixe ſunt. ſed vel
le fateoꝛ · ſedẽti me ꝓfero · magiſtrũ renuens ·
comitẽ ſpondeo. Petẽti datur: pulſanti ape
ritur: querens inuenit. Diſcamus in terris ·
quoꝝ ſcientia nobis ꝑſeueret i celo. Obuiꝫ
te manibus excipiã · ⁊ vt inepte aliquid ac ď
hermagoꝛe tumiditate effundam. quidquid
q̄ſieris · tecum ſcire conaboꝛ.
Habes hic amantiſſimũ tui fratrẽ Eu
ſebium · qui litterarũ tuaꝝ mihi gra
tiã duplicauit. referens honeſtatem
moꝛũ tuoꝛũ · contẽptum ſeculi · fidẽ amicicie
amoꝛem chriſti. Nam pꝛudentiam ⁊ eloquij
venuſtatẽ: etiã abſq̄ illo ipſa epl̄a ꝓferebat.
Feſtina q̄ſo te · ⁊ herenti in ſalo nauicule fu-
nem magis ꝓcinde q̄ ſolue. Nemo renũcia
turus ſeculo bene poteſt vendere · q̄ cõtẽpſit
vt venderet. Quidquid in ſumptus de tuo
tuleris · pꝛo lucro ꝯputa · Antiquũ dictũ eſt:
Auaro deeſt tam qď habet · q̄ qď nõ habet.
Credenti totus mundus diuitiarũ eſt. Infi
delis autẽ etiã obolo indiget. Sic viuamus
quaſi nil habentes · ⁊ oĩa poſſidentes. Victꝫ
atq̄ veſtitus · diuitie chriſtianoꝛũ ſunt. Si
habes in poteſtate rem tuã · vende: ſi nõ ha-
bes · pꝛoijce. Tollenti tunicã · ⁊ palliũ relin-
quendũ eſt. Niſi ſcilicet tu ſemper recraſti-
nans · ⁊ diem de die trahens caute ⁊ pedetẽ
tim tuas poſſeſſiunculas vendideris: nõ ha
bet chriſtus vnde alat pauperes ſuos. To-
tum deo dedit: qui ſe obtulit. Apoſtoli tãtũ
nauẽ ⁊ retia reliquerunt: vidua duo era mi
ſit in gazophylatium · ⁊ pꝛefert̃ creſi diuitijs.
Facile cõtẽnit omnia · q̄ ſe ſemꝑ cogitat eſſe
moꝛiturum ·

Epiſtola ſancti Hieronimi pꝛeſbyteri ad
Paulinum pꝛeſbyterum explicit ·